

**BM İklim Değişikliği
Çerçeve Sözleşmesi
27. Taraflar Konferansı
(COP27)/COP27'de Türkiye /
Sürdürülebilir Yaşam Film Festivali /
Sürdürülebilirlik 101**

Sürdürülebilirlik Bülteni
Kasım 2022 / Sayı: 21

Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi 27. Taraflar Konferansı (COP27)

Her yıl dünya liderleri, küresel sıcaklık artışını sınırlamak için Birleşmiş Milletler İklim Zirvesi'nde bir araya geliyor. Bu sene 27. yılına giren zirve, 6-18 Kasım tarihleri arasında Mısır'ın Şarm El-Şeyh kentinde gerçekleşti.

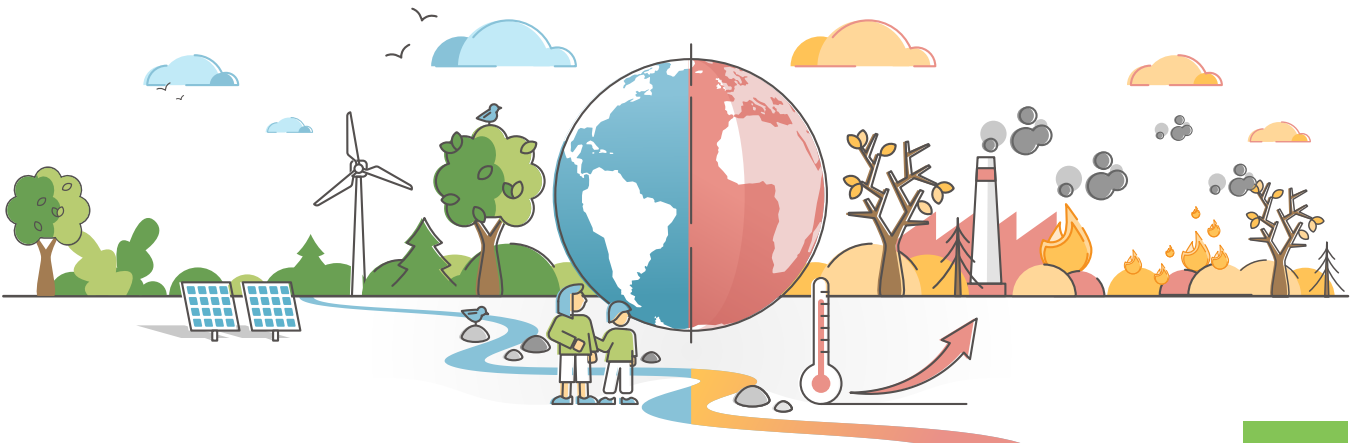
COP27'nin gündeminde neler yer aldı?

1.Azaltma: Zirvede varılan anlaşmada fosil yakıt kullanımını aşamalı olarak azaltmaya dair bir taahhüt yer almadı. Konferans kapsamında ülkelerin bir kısmı mevcut ulusal katkı beyanlarını ve emisyon azaltma hedeflerini açıkladı. Ülkeler tarafından hedeflenen "2050 Net-Sıfır" hedefine ulaşabilmek için 2030 yılına kadar emisyonlarda ciddi azaltmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Emisyonları gerekli seviyelere indirmek için, fosil yakıtlara yeni yatırımlara gerek kalmadan fosil yakıt tüketiminin 2030 yılına kadar önemli ölçüde azaltılması gerekecektir.

2.Uyum: Mevcut ve gelecekteki iklim değişikliği etkilerine uyum sağlamak uzun süredir azaltıma göre daha az ilgi görürken, daha az finansman bu konuya aktarılıyor. Savunmasız ülkeler iklim değişikliğine uyum sağlamaları için uzun süredir finansman desteği sağlanmasını bekliyorlar.

3.Finansman: COP26 zirvesinde gelişmekte olan ülkelerin en büyük itiraz nedenleri, gelişmiş ülkelerin hem uyum hem de azaltma çabalarını desteklemek için düzenli fon sağlama sözlerini yerine getirememesiydi. Gelişmiş ülkelerin 2025 yılına kadar her sene düzenli olarak sunması gereken 100 milyar dolar değerindeki iklim yardımı vaadi şu ana kadar gerçeğe dönüşmemişti. COP27 ile bu konu tekrar gündeme geldi. Detayları belli olmamakla birlikte gerekli fonun yaratılması kararı verildi.

4.Kayıp ve Zarar: Kayıp ve zarar, iklim değişikliğinin azaltma veya uyum yoluyla önlenemeyen yıkıcı etkilerini ifade etmektedir. İklim değişikliğine en az katkıda bulunan gelişmekte olan ülkeler, mevcut ve geçmiş faaliyetlerinde iklim krizine önemli ölçüde katkıda bulunan gelişmiş ülkelerden finansal destek ve tazminat beklemektedir. 2024 yılındaki zirvede gelişmekte olan ülkelerin durumu değerlendirilerek iklim finansmanı konusunda yeni bir sayısal hedef belirlenmesi konusu gündem maddeleri arasında yer alacaktır.

Küresel emisyonların 2030 yılına kadar yarıya indirilmesi ve 2050 yılına kadar ise Net-Sıfır olması gerekiyor.

Petrol, doğal gaz ve kömür gibi fosil yakıtları kullanılmasından kaynaklanan emisyonlar nedeniyle dünya ısınıyor. Şu anda mevcuttaki politikalar ve yaklaşımlarla devam edilirse yüzyılın sonuna kadar 2,8°C'lik bir ısınma ön görülüyor. Küresel sıcaklık şu ana kadar 1,1°C arttı ve 1,5 °C'ye doğru hızla ilerliyor.

1,5 °C'lik ısınmada dahi insanlığın başında gelecek doğal felaketler pek çok konuda kriz meydana getirecek, bu sebeple COP27'den çıkan kararlar bütün dünya için büyük öneme sahiptir.

Sıcaklık artışı 1,7-1,8°C dereceyi aşarsa; dünya, nüfusunun yarısı hayatı tehdit eden ısı ve neme maruz kalacak.

Afrika ülkeleri iklim değişikliğinin en şiddetli etkilerine maruz kalmaktadır.

Afrika kıtasındaki 5. zirve olma özelliğini taşıyan zirvede Mısır hükümeti, iklim değişikliğinin kıta üzerindeki etkilerine dikkat çekmek istedi. Konferans kapsamında Birleşmiş Milletler (BM), iklim krizinin olumsuz etkilerinde en çok dezavantajlı grupların ve ülkelerin etkilendiğini açıkladı. Afrika'nın iklim krizinin etkilerine karşı dünyanın en savunmasız bölgelerinden birisi olduğunu ve Doğu Afrika'da tahminen 17 milyon insanın kuraklık nedeniyle gıda güvenliğinden yoksun durumda olduğunu belirtti.

Mısır'daki İklim Zirvesi'nde gelişmekte olan ülkelerin zararını tazmin için fon kurulması önerisi sonunda onaylandı.

"Gelişmekte olan ülkelerin iklim değişikliği sonucunda maruz kaldıkları kayıp ve zararların tazmin edilmesi için bir fon kurulması" kararı alındı. Gelişmekte olan ülkelerin uzun yıllardır talep ettiği fonun onaylanması kararı katılımcılar tarafından alkışlarla karşılandı. Ancak hangi ülkenin ne kadar katkı yapacağına karar verilmedi. Bunun gelecek yıl yapılacak zirvede ele alınması bekleniyor.

COP27'de Türkiye

Türkiye Pavilyonu 65 panel ve 12 sunum olmak üzere toplam 77 etkinliğe ev sahipliği yaptı. Toplantılarda bilim insanları, belediye başkanları ve bakanlık bürokratları tarafından sunumlar gerçekleştirildi. **COP27 zirvesinde Türkiye'yi Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum temsil etmiştir.** Bununla birlikte, konuya önem veren birçok şirket ve dernek zirveye katılım göstermiştir.

Kasım 2021'de Paris Anlaşması'nın resmi olarak onaylayan Türkiye, COP26 konferansına katılım gösterdi ve COP27'ye kadar Ulusal Katkı Beyanını güncelleme sözü verdi. Bu söz ile birlikte Türkiye 15 Kasım 2022'de COP 27 zirvesinde Ulusal Katkı Beyanını güncelledi. Bununla birlikte ülkemiz COP31'e ev sahipliği yapmak için aday oldu. Ayrıca zirvede, ilgi çeken konular arasında Türkiye'nin uydulardan izlemiş olduğu Caretta Caretta kaplumbağaları yer aldı.

Türkiye'nin taahhütleri neler?

- Beyandaki referans senaryoya göre 2030 yılına kadar artıştan azaltım hedefi %21 iken %41 olarak güncellendi. Bu hedef revizesi 2030 yılında %33'lük bir emisyon artışı anlamına gelmektedir.
- 2038 yılı emisyon pik tarihi olarak belirlendi.
- 2038'den sonra emisyonların düşürülmeye başlanması ve 2053 yılında Net-Sıfır hedefine ulaşılması hedeflendi.

Sürdürülebilir Yaşam Film Festivali

2008'den bu yana, sürdürülebilir kalkınma kavramının ve ortaya çıkan sorunların daha iyi anlaşılmasını dünyanın dört bir yanından toplanan hikayeler aracılığı ile teşvik eden Sürdürülebilir Yaşam Film Festivali bu yıl 22 Kasım - 6 Aralık tarihleri arasında gerçekleşiyor. 26 kısa ve uzun metrajlı belgeselden oluşan festivalin tüm gösterimleri ücretsizdir.

15. yılında olan festival, 2 yıllık Covid-19 salgını arasının sonra 22 - 26 Kasım'da Pera Müzesi Oditoryumu'nda ve 27 - 30 Kasım'da Hope Alkazar'da, 1 - 6 Aralık tarihlerinde <https://surdurulebiliryasamfilmfestivali.org/> adresinde çevrimiçi olarak gerçekleşecektir.

Sürdürülebilir Yaşam Film Festivali gezegenimiz için zorunlu olan değişimleri desteklemeyi amaçlayan etki odaklı bir film festivalidir. Katılımcılarını değişimin öncüleri olarak gören festival ve onları desteklemeyi, birleştirmeyi ve harekete geçirmeyi hedeflemektedir. Gıda üretiminden cinsiyet eşitliğine, kirlilikle mücadeleden iklim değişikliğine kadar birden fazla hayati konunun işlendiği filmlere yer verilecektir. Filmlerin yanı sıra ilgili konularda söyleşi ve fuaye gibi etkinlikler de gerçekleşecektir.

Daha fazla bilgi ve kayıt için surdurulebiliryasamfilmfestivali.org web sitesini ziyaret edebilirsiniz.

Sürdürülebilirlik 101

Küresel Raporlama İnisyatifi (GRI – Global Reporting Initiative)

Hükümetler, tüketiciler ve yatırımcılar gibi çeşitli paydaş gruplarının kurumlar üzerindeki çevresel, ekonomik ve sosyal konularda daha şeffaf olmaları yönünde artan bir baskı vardır. GRI bu nedenle ihtiyaç duyulan ve iklim değişikliği, insan hakları, yolsuzluk gibi konulardaki etkilerin anlaşılmasına yardımcı olan uluslararası bağımsız bir standartlar kuruluşudur. GRI, dünyada en yaygın kullanılan sürdürülebilirlik raporu standartlarını sağlar.

Entegre Raporlama

Bir şirketin performansının sadece elde edilen kârlarla değerlendirildiği günlerin geride kaldığını görebilmekteyiz. Yatırımcılar; çevresel, sosyal ve yönetsel (ÇSY) risklerinin ve belirsizliklerin bir şirketin sürdürülebilirliğini doğrudan etkilediğini görüyor ve artık şirketlerden finansal olmayan performansları hakkında bilgi talep ediyorlar. Bu ihtiyaçlar paralelinde ortaya çıkan Entegre rapor, bir kuruluşun içinde yer aldığı dış çevre bağlamında stratejisi, yönetimi, performansı ve gelecekte beklenenlerinin kısa, orta ve uzun vadede nasıl değer yarattığının kısa ve öz bir iletişimidir.

Değer Raporlama Vakfı (VRF - Value Reporting Foundation)

VRF işletmelerin ve yatırımcıların nasıl değer yarattığı, yarattıkları değeri nasıl korudukları konusunda ortak bir anlayış geliştirilmesine yardımcı olan kâr amacı gütmeyen bir kuruluştur.

Uluslararası Entegre Raporlama Konseyi (IIRC) ve Sürdürülebilirlik Muhasebesi Standartları Kurulu (SABS) tek bir organizasyon olarak Değer Raporlama Vakfı (VRF) çatısı altında birleşmişlerdir, Entegre Düşünce Çerçevesi'ni oluşturmuşlardır. Amaç tutarlı, yaratılan değer paylaşıldığı kurumsal ve karşılaştırılabilir raporlama sisteminin oluşturulmasıdır.

Bilimsel Tabanlı Hedefler Girişimi (SBTI - Science Based Targets Initiative)

SBTI girişimi; Paris Anlaşması doğrultusunda sera gazı emisyonlarının azaltılmasına yardımcı olmak amacıyla CDP, UN Global Compact, WRI ve WWF iş birliğiyle 2015 yılında kurulmuştur. SBTI, şirketleri iklim bilimini temel alan emisyon azaltım ve Net-Sıfır hedeflerini belirleme konusunda teşvik eder ve destekler. Bu sayede şirketler, emisyonlarını azaltarak küresel dönüşüme katılabilirler.

Karbon Saydamlık Projesi (CDP- Carbon Disclosure Project)

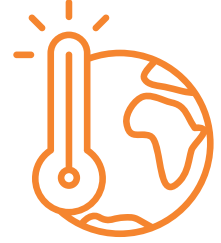

Kâr amacı gütmeyen uluslararası bir kuruluş olan CDP, iklim değişikliğinin etkilerini azaltmak ve doğal kaynakları korumak amacıyla iş dünyasının işleyiş şeklini değiştirmek üzere çalışır. Amacı özel sektörü iklim sorunu konusunda bilinçlendirmek ve harekete geçirmektir. 2002 yılından beri 7000'den fazla şirket ve kurum CDP aracılığıyla Karbon Saydamlık Beyanında bulunmuştur.

Teknosa olarak, bu yıl ilk defa CDP iklim Değişikliği Programı'na raporlama yaptık.

CDP İklim Değişikliği Programı:

Şirketlerin sera gazı üretimini azaltmayı ve iklim değişikliği tehlikesini engellemeyi amaçlayan CDP; dünyanın birçok büyük şirketinden kurumsal yatırımcı adına, iklim ve karbon bilgilerini talep eder.

CDP Su Verimliliği Programı:

CDP, Su konusunda özel sektörün sorumluluk alması gerektiğine inanır ve bu sorumluluğu yerine getirmelerini teşvik etmek amacıyla su kullanımlarını ve su kaynakları üzerindeki etkilerini şeffaf bir şekilde açıklayabilecekleri bir platform sunmaktadır.

CDP Ormanlar Programı:

CDP Ormanlar, şirketlerin ormanla ilgili riskleri ve fırsatları ölçmesi ve yönetmesi, ilerlemeyi şeffaf bir şekilde raporlaması ve taahhütte bulunması için bir eylem çerçevesi sağlar.

Refinitiv Sürdürülebilirlik Endeksi

Refinitiv Sürdürülebilirlik Endeksi, şirketlerin kamuya açıklanmış doğrulanabilir verileri ile 3 ana başlık, 10 ana kategori, 25 tema kullanarak oluşturulmuş bir endekstir. Kullanılan metodoloji ile şirketlerin sürdürülebilirlik notlarına erişim kolaylaşmıştır.

16 Temmuz 2021 tarihinden beri Borsa İstanbul Sürdürülebilirlik Endeksi olarak Refinitiv Sürdürülebilirlik Endeksi kullanılmaktadır.

Karbon Nötr (Carbon Neutral)

"Karbon nötr olmak", kişi veya kurumların saldığı sera gazlarını dengelemek ve net olarak sıfır sera gazı amacına ulaşabilmek için, salınan sera gazına eşdeğer miktarda sera gazı salınımına engel olacak projeler ile telafi edilmesi anlamına gelmektedir.

Karbon Dengeleme (Carbon Offset)

Bireylerin ve kurumların salınan karbon emisyonuna karşılık gelecek şekilde, aynı miktarda karbon tasarrufu sağlayan projelere finansal destek sağlanmasına ya da o projelerde ortaya çıktığı belgelenen karbon sertifikalarının satın alınmasına karbon dengeleme denir.

Net Sıfır (Net Zero)

İnsan faaliyetleri ile atmosfere salınan ve sera etkisine neden olan karbondioksit, metan, azot oksit gibi gazların miktarının, dünyanın doğal olarak soğurduğu sera gazı miktarına eşit hale getirilmesi demektir. Yani Net Sıfır, atmosfere fazladan emisyon eklememek anlamına gelir.

Kaynaklar:

1. <https://surdurulebiliriyasamfilmfestivali.org/>
2. <https://bianet.org/bianet/sanat/270311-surdurulebilir-yasam-film-festivali-pera-muzesi-nde-basliyor>
3. <https://www.arkitera.com/etkinlik/surdurulebilir-yasam-film-festivali-2022-syff2022/>
4. <https://www.reuters.com/business/cop/cop27-which-countries-have-offered-loss-damage-funds-2022-11-08/>
5. <https://yesilgazete.org/cop27-liderler-zirvesi-4-afrika-ve-kucuk-ada-ulkeleri-petrol-devlerinden-iklim-tazminat-i-istiyor/>
6. <https://www.ekoik.com/2022/10/inatci-iyimserligimiz-ve-cop27/>
7. <https://www.dunya.com/yapi-kredi-ile-e-ticaret/okullar-online-alisverisle-aciliyor-haberi-667741>
8. <https://www.aljazeera.com/news/2021/10/19/africa-calls-for-climate-finance-tracker-after-donors-fall-short>
9. <https://www.bbc.com/turkce/articles/c9982p102qdo>
10. <https://www.semtrio.com/blog/sbti-bilimsel-tabanlı-hedefler-girisimi-nedir>
11. http://www.entegreraporlamatr.org/tr/mailling/01072021/Konuk_Yazarin_Mesaji.aspx
12. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/319758>
13. <https://www.birbucukderece.com/> <https://www.semtrio.com/blog/karbon-saydamlik-projesi>
14. <https://csb.gov.tr/bakan-kurum-cop27-zirvesi-bakanlar-oturumunda-konustu-bakanlik-faaliyetleri-36297>
15. <https://www.cdp.net/en/climate>
16. <https://www.refinitiv.com/en/sustainable-finance/esg-scores#methodology>